

Balıkesir
Üniversitesi

2025-2026

GÜZEL SANATLAR

FAKÜLTESİ

RESİM BÖLÜMÜ

AİDİYET ÖLÇEĞİ

DEĞERLENDİRME

RAPORU

Güzel Sanatlar Fakültesi
gsf@balikesir.edu.tr

İÇİNDEKİLER

1. Giriş	1
2. Bulgular.....	1
2.1. Genel Görünüm	1
2.2. Madde Bazlı Bulgular	2
2.3. Kurumsal Aidiyet	3
2.4. Atölye ve Üretim Temelli Aidiyet	3
2.5. Sosyal Aidiyet.....	4
2.6. Akademik Aidiyet.....	4
2.7. Dağılım ve Farklılaşma	5
3. Değerlendirme	6
4. Sonuç ve Öneriler	6

BALIKESİR ÜNİVERSİTESİ GÜZEL SANATLAR FAKÜLTESİ RESİM BÖLÜMÜ

ÖĞRENCİ AİDİYET ÖLÇEĞİ DEĞERLENDİRME RAPORU

1. Giriş

Bu rapor, Balıkesir Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Resim Bölümü öğrencilerinin bölüme ve fakülteye yönelik aidiyet düzeylerini belirlemek amacıyla uygulanan Öğrenci Aidiyet Ölçeği verilerine dayalı olarak hazırlanmıştır. Öğrenci aidiyeti; kuruma bağlılık, akademik katılım, sosyal bütünleşme ve üretim süreçleriyle kurulan ilişki bakımından yükseköğretim kurumlarının eğitim kalitesini değerlendirmede önemli göstergelerden biri olarak kabul edilmektedir. Özellikle sanat eğitimi bağlamında aidiyet, yalnızca kurumsal bağlılıkla sınırlı olmayıp; atölye deneyimi, üretim mekânları, sosyal çevre ve akademik etkileşimlerle birlikte çok boyutlu, deneyimsel ve süreç odaklı bir yapı göstermektedir. Bu nedenle Resim Bölümü gibi uygulamalı eğitim temelli alanlarda aidiyetin değerlendirilmesi, yalnızca kurumsal algılar üzerinden değil, öğrencilerin üretim pratikleri ve öğrenme deneyimleriyle kurdukları ilişkiler üzerinden ele alınmalıdır.

Araştırmaya toplam 32 öğrenci katılmıştır. Veriler, Excel dosyasında yer alan yanıtlar üzerinden yeniden kontrol edilerek incelenmiş; her bir madde için aritmetik ortalama ve standart sapma değerleri hesaplanmıştır. Elde edilen bulgular, kurumsal aidiyet, atölye ve üretim temelli aidiyet, sosyal aidiyet ve akademik aidiyet olmak üzere dört temel boyut çerçevesinde değerlendirilmiştir. Bu çok boyutlu yaklaşım, aidiyetin yalnızca tek bir düzlemde değil, farklı deneyim alanlarının etkileşimiyle oluştuğunu ortaya koymayı amaçlamaktadır.

2. Bulgular

2.1. Genel Görünüm

Resim Bölümü öğrencilerinin aidiyet algılarının genel olarak orta-üst düzeyde olduğu görülmektedir. Ancak bu genel görünüm, aidiyetin tüm boyutlarda eşit ve dengeli bir biçimde oluştuğu anlamına gelmemektedir. Aksine, bulgular incelendiğinde aidiyetin belirli alanlarda yoğunlaştığı, bazı alanlarda ise daha sınırlı kaldığı anlaşılmaktadır. Bu durum, aidiyetin tek boyutlu bir bağlılık biçimi değil; öğrencilerin farklı deneyim alanlarına verdikleri anlam doğrultusunda şekillenen çok katmanlı ve dinamik bir yapı olduğunu göstermektedir.

Veriler, aidiyetin özellikle üretim süreci ve akademik deneyim etrafında yoğunlaştığını ortaya koymaktadır. Öğrencilerin üretim yaptıkları alanı anlamlı bulmaları, derslerde kendilerini rahat ifade edebilmeleri, eğitim sürecine aktif katılım göstermeleri ve aldıkları eğitimin kişisel gelişimlerine katkı sağladığını düşünmeleri, bu alanların aidiyetin temel belirleyicileri olduğunu göstermektedir. Bu bulgular, Resim Bölümü'nde aidiyetin büyük ölçüde “yaparak öğrenme” ve “ifade ederek var olma” deneyimleri üzerinden kurulduğunu ortaya koymaktadır.

Buna karşılık, sosyal aidiyet ve mekânsal aidiyet boyutlarında daha heterojen ve değişken bir yapı dikkat çekmektedir. Özellikle öğrencilerin kendilerini sosyal çevrenin bir parçası olarak görme düzeylerinin görece daha düşük olması ve yalnızlık algısının tamamen ortadan kalkmamış olması, aidiyetin sosyal boyutunun tüm öğrenciler için eşit düzeyde gelişmediğini göstermektedir. Benzer biçimde atölye ortamının bazı öğrenciler tarafından güçlü bir aidiyet alanı olarak deneyimlenirken, bazıları için daha sınırlı bir aidiyet üretmesi, mekânsal aidiyetin de eşit ve homojen bir yapı sergilemediğini ortaya koymaktadır.

Bu bağlamda, elde edilen bulgular Resim Bölümü'nde aidiyetin;

- üretim ve akademik deneyim alanlarında yoğunlaşan güçlü bir çekirdeğe sahip olduğunu,

- kurumsal düzeyde orta seviyede bir bağlılık sergilediğini,
- sosyal ve mekânsal boyutlarda ise öğrenci deneyimlerine bağlı olarak değişkenlik gösterdiğini

ortaya koymaktadır.

Dolayısıyla genel görünüm, aidiyetin yalnızca var olup olmadığına değil, hangi alanlarda nasıl ve ne yoğunlukta oluştuğuna odaklanması gerektiğini göstermektedir. Bu durum, aidiyetin geliştirilmesine yönelik yapılacak çalışmaların da tek yönlü değil, farklı boyutları hedefleyen bütüncül bir yaklaşımla ele alınmasını gerekli kılmaktadır.

2.2. Madde Bazlı Bulgular

Aşağıda, Resim Bölümü öğrencilerinin her bir maddeye verdiği yanıtların ortalama ve standart sapma değerleri sunulmaktadır.

Tablo 1. Resim Bölümü Öğrenci Aidiyet Ölçeği Maddelerine İlişkin Ortalama ve Standart Sapma Değerleri (n=32)

No	İfade	Ortalama ($\bar{X}$)	Standart Sapma (SS)
1	Bu fakültenin bir parçası olduğumu hissediyorum.	3.47	1.08
2	Okuduğum bölümle güçlü bir bağ kurduğumu düşünüyorum.	3.81	1.15
3	Bu fakültede olmak benim için anlamlıdır.	3.34	1.45
4	Kendimi bu kuruma ait hissediyorum.	3.38	1.34
5	Başka bir fakültede okumaktansa burada olmayı tercih ederim.	3.53	1.34
6	Bu bölümle bağ kurmakta zorlanıyorum.	1.66	1.18
7	Atölye ortamında kendimi rahat hissedirim.	3.59	1.29
8	Üretim yaptığım alan benim için özel bir anlam taşır.	4.25	1.02
9	Atölyede geçirdiğim zaman kendimi ait hissetmemi sağlar.	3.75	1.24
10	Kullandığım atölye ve ekipmanlarla bağ kurduğumu hissediyorum.	3.31	1.38
11	Atölye ortamı bana ait değilmiş gibi geliyor.	2.69	1.51
12	Atölye ortamı yaratıcılığımı destekleyen bir alan sunar.	3.28	1.33
13	Fakültedeki arkadaşlarımla güçlü ilişkilerim vardır.	3.38	1.24
14	Kendimi fakültedeki sosyal çevrenin bir parçası olarak görürüm.	2.97	1.43
15	Fakültede yalnız hissetmem.	3.09	1.49
16	Diğer öğrenciler tarafından kabul edildiğimi hissediyorum.	3.62	1.24
17	Fakültedeki sosyal ortam beni motive eder.	3.34	1.41
18	Fakültede kendimi yabancı gibi hissediyorum.	2.59	1.43
19	Hocalarımla beni desteklediğini hissediyorum.	3.62	1.29
20	Derslerde kendimi ifade etmekte rahatım.	4.06	0.98
21	Eğitim sürecine aktif olarak dahil olduğumu düşünüyorum.	3.72	1.11
22	Aldığım eğitim benim gelişimime katkı sağlıyor.	3.81	1.18
23	Akademik ortam beni bu fakülteye daha çok bağlar.	3.62	1.24

2.3. Kurumsal Aidiyet

Kurumsal aidiyetle ilişkili maddeler incelendiğinde, öğrencilerin fakülteye yönelik aidiyet algılarının genel olarak olumlu ancak sınırlı yoğunlukta olduğu görülmektedir. “Bu fakültenin bir parçası olduğumu hissediyorum” ($\bar{X}=3.47$), “Kendimi bu kuruma ait hissediyorum” ($\bar{X}=3.38$) ve “Bu fakültede olmak benim için anlamlıdır” ($\bar{X}=3.34$) gibi ifadelerde elde edilen ortalamalar, öğrencilerin kuruma karşı belirli bir bağlılık geliştirdiğini, ancak bu bağlılığın derin ve içselleştirilmiş bir aidiyet düzeyine ulaşmadığını göstermektedir. Benzer şekilde “Başka bir fakültede okumaktansa burada olmayı tercih ederim” ($\bar{X}=3.53$) maddesi, kurumsal tercihin olumlu olduğunu, ancak alternatiflerin tamamen dışlandığı güçlü bir bağlılık düzeyine işaret etmediğini düşündürmektedir.

Bu bulgular, kurumsal aidiyetin Resim Bölümü öğrencileri açısından “kabul ve memnuniyet düzeyinde” bir bağlılık şeklinde var olduğunu, ancak henüz kimlik düzeyinde içselleştirilmiş bir aidiyete dönüşmediğini ortaya koymaktadır. Başka bir ifadeyle öğrenciler kurumu benimsemekte, ancak kurumu kendi kimliklerinin ayrılmaz bir parçası olarak konumlandırma noktasında daha sınırlı bir ilişki kurmaktadır.

Bu çerçevede dikkat çekici bir diğer bulgu, “Okuduğum bölümle güçlü bir bağ kurduğumu düşünüyorum” ($\bar{X}=3.81$) maddesinin kurumsal aidiyet göstergelerine kıyasla daha yüksek bir ortalamaya sahip olmasıdır. Bu durum, aidiyetin kurumsal düzeyden çok bölüm düzeyinde yoğunlaştığını açık biçimde göstermektedir. Öğrenciler fakülteye ait olma hissini belirli ölçüde taşımakla birlikte, asıl güçlü bağı doğrudan eğitim aldıkları bölüm ve bu bölümde deneyimledikleri üretim süreçleri üzerinden kurmaktadır.

Dolayısıyla Resim Bölümü’nde aidiyetin yapısı, hiyerarşik bir biçimde ele alındığında;

kurum → fakülte → bölüm → üretim alanı şeklinde ilerleyen bir yoğunlaşma göstermekte ve aidiyetin en güçlü biçimi bu yapının alt katmanlarında ortaya çıkmaktadır. Bu durum, kurumsal aidiyetin görece sınırlı kalmasının, öğrencilerin kuruma karşı olumsuz bir tutum geliştirmesinden ziyade, aidiyetlerini daha çok somut deneyim alanları (atölye, üretim, ders ortamı) üzerinden kurmalarından kaynaklandığını düşündürmektedir.

Sonuç olarak, kurumsal aidiyet Resim Bölümü’nde tamamen zayıf bir yapı sergilememekte; ancak öğrencilerin kuruma yönelik bağlılıklarının güçlenebilmesi için bu aidiyetin deneyimsel ve duygusal düzeyde daha fazla desteklenmesi, bölüm düzeyinde oluşan güçlü bağın kurumsal kimliğe aktarılmasını sağlayacak mekanizmaların geliştirilmesi gerekmektedir.

2.4. Atölye ve Üretim Temelli Aidiyet

Resim Bölümü verilerinde en güçlü boyutlardan biri, atölye ve üretim süreçleriyle ilişkili aidiyettir. Üretim yapılan alanın özel bir anlam taşıması, atölyede geçirilen zamanın aidiyet duygusunu desteklemesi ve atölye ortamında rahat hissedilmesi, bu bölümde aidiyetin doğrudan sanatsal üretim deneyimiyle bağlantılı olduğunu göstermektedir. Özellikle üretim alanına ilişkin ortalamaların 4’ün üzerinde olması, öğrencilerin sanat eğitiminin çekirdeğini oluşturan uygulamalı sürece kuvvetli bir duygusal ve bilişsel bağlılık geliştirdiğini ortaya koymaktadır.

Bununla birlikte, atölye ve ekipmanlarla bağ kurma ile atölyenin yaratıcılığı destekleme düzeyi daha orta seviyede kalmıştır. Ayrıca “Atölye ortamı bana ait değilmiş gibi geliyor” maddesinin standart sapmasının görece yüksek olması, öğrencilerin atölye deneyimlerinin homojen olmadığını, bazı öğrenciler için atölye ortamının daha kapsayıcı, bazıları için ise daha sınırlı hissedilebildiğini göstermektedir.

2.5. Sosyal Aidiyet

Sosyal aidiyet boyutuna ilişkin bulgular, Resim Bölümü öğrencilerinin sosyal ilişkiler açısından genel olarak olumlu bir deneyime sahip olduklarını, ancak bu deneyimin tüm öğrenciler için eşit ve bütünleşmiş bir yapı göstermediğini ortaya koymaktadır. “Diğer öğrenciler tarafından kabul edildiğimi hissediyorum” ($\bar{X}=3.62$) ve “Fakültedeki arkadaşlarımla güçlü ilişkilerim vardır” ($\bar{X}=3.38$) gibi maddelerde elde edilen görece yüksek ortalamalar, öğrencilerin önemli bir kısmının sosyal çevre içerisinde kabul gördüğünü ve belirli düzeyde ilişkisel bağlar geliştirdiğini göstermektedir. Bu durum, sosyal aidiyetin tamamen zayıf bir yapı sergilemediğini; aksine belirli bir etkileşim ve iletişim zemininin var olduğunu ortaya koymaktadır.

Bununla birlikte, sosyal aidiyetin daha derin boyutlarını yansıtan “Kendimi fakültedeki sosyal çevrenin bir parçası olarak görürüm” ($\bar{X}=2.97$) ve “Fakültede yalnız hissetmem” ($\bar{X}=3.09$; $SS=1.49$) maddelerinde ortalamaların görece daha düşük, standart sapmaların ise daha yüksek olması, sosyal aidiyetin yüzeysel ilişkiler düzeyinde var olmakla birlikte, bütünleşmiş bir aidiyet hissine dönüşmediğini göstermektedir. Başka bir ifadeyle, öğrenciler sosyal ilişkiler kurmakta ve kabul görmekte; ancak bu durum her zaman aidiyet duygusunun içselleştirilmiş bir parçası haline gelmemektedir.

Benzer biçimde, “Fakültede kendimi yabancı gibi hissediyorum” ($\bar{X}=2.59$; $SS=1.43$) maddesinin ortalamasının düşük olması, genel bir yabancılaşma durumunun yaygın olmadığını göstermektedir. Ancak bu maddenin standart sapmasının yüksek olması, bazı öğrencilerin belirgin biçimde yabancılaşma hissi yaşarken, bazılarının bu duyguyu hiç deneyimlemediğini ortaya koymaktadır. Bu durum, sosyal aidiyetin homojen değil, bireysel deneyimlere bağlı olarak farklılaşan bir yapı sergilediğini göstermektedir.

Bu bulgular birlikte değerlendirildiğinde, Resim Bölümü’nde sosyal aidiyetin iki katmanlı bir yapı sergilediği söylenebilir. İlk katmanda, öğrencilerin birbirleriyle iletişim kurabildiği, kabul gördüğü ve sosyal ilişkiler geliştirebildiği işlevsel bir sosyal ağ bulunmaktadır. Ancak ikinci katmanda, bu ilişkilerin tüm öğrenciler için derin, kapsayıcı ve bütünleştirici bir aidiyet duygusuna dönüşmediği görülmektedir.

Dolayısıyla sosyal aidiyet, Resim Bölümü’nde tamamen zayıf bir alan olmamakla birlikte, kapsayıcılık ve bütünleşme düzeyi açısından geliştirilmesi gereken bir boyut olarak öne çıkmaktadır. Özellikle yüksek varyasyon değerleri, bazı öğrenciler için sosyal çevrenin destekleyici bir aidiyet alanı oluştururken, bazı öğrenciler için yalnızlık, dışlanma ya da sınırlı katılım hissiyle deneyimlenen bir alan olabildiğini göstermektedir.

Bu bağlamda sosyal aidiyetin güçlendirilmesi, yalnızca sosyal etkileşimlerin artırılmasıyla değil, aynı zamanda bu etkileşimlerin daha kapsayıcı, sürdürülebilir ve tüm öğrencileri içine alan bir yapıya dönüştürülmesiyle mümkün olacaktır.

2.6. Akademik Aidiyet

Resim Bölümü verileri incelendiğinde, aidiyet duygusunun en güçlü biçimde atölye ve sanatsal üretim süreçleri etrafında şekillendiği görülmektedir. Özellikle “Üretim yaptığım alan benim için özel bir anlam taşır” ($\bar{X}=4.25$) maddesinin en yüksek ortalamaya sahip olması, öğrencilerin aidiyetlerini doğrudan üretim deneyimi üzerinden kurduklarını açık biçimde ortaya koymaktadır. Bu bulgu, sanat eğitiminin doğası gereği, öğrencinin kuruma bağlanma biçiminin soyut bir kurumsal aidiyetten ziyade, somut üretim pratikleri ve yaratım süreçleriyle ilişkili olduğunu göstermektedir.

Benzer şekilde “Atölyede geçirdiğim zaman kendimi ait hissetmemi sağlar” ($\bar{X}=3.75$) ve “Atölye ortamında kendimi rahat hissederim” ($\bar{X}=3.59$) ifadeleri, atölyenin yalnızca fiziksel bir üretim

mekânı değil; aynı zamanda öğrencilerin kendilerini ifade ettikleri, deneyim kazandıkları ve aidiyet geliştirdikleri psiko-sosyal bir alan olduğunu ortaya koymaktadır. Bu bağlamda atölye, Resim Bölümü öğrencileri için aidiyetin merkezinde yer alan, deneyimsel ve duygusal açıdan güçlü bir bağlanma zemini oluşturmaktadır.

Bununla birlikte, atölye deneyiminin tüm boyutlarda aynı güçte olmadığı görülmektedir. “Kullandığım atölye ve ekipmanlarla bağ kurduğumu hissediyorum” ($\bar{X}=3.31$) ve “Atölye ortamı yaratıcılığımı destekleyen bir alan sunar” ($\bar{X}=3.28$) maddelerinin daha orta düzeyde kalması, üretim sürecinin anlamlı bulunmasına rağmen, fiziksel altyapı, teknik donanım ve mekânsal koşulların aidiyet üretme kapasitesinin sınırlı kaldığını düşündürmektedir. Bu durum, üretim sürecine duyulan güçlü bağlılığın, mekânsal ve teknik koşullarla aynı ölçüde desteklenmediğine işaret etmektedir.

Ayrıca “Atölye ortamı bana ait değilmiş gibi geliyor” ($\bar{X}=2.69$; $SS=1.51$) maddesinin görece düşük ortalamaya sahip olmasına rağmen yüksek standart sapma değeri göstermesi, atölye deneyiminin öğrenciler arasında eşit ve homojen biçimde deneyimlenmediğini ortaya koymaktadır. Bu bulgu, bazı öğrenciler için atölye ortamının güçlü bir aidiyet alanı oluştururken, bazı öğrenciler için daha sınırlı ya da mesafeli bir deneyim sunduğunu göstermektedir. Dolayısıyla atölye, genel olarak aidiyetin güçlü bir bileşeni olmakla birlikte, bu aidiyetin öğrenci deneyimlerine bağlı olarak farklılaştığı ve eşitsiz biçimde dağıldığı bir yapı sergilemektedir.

Sonuç olarak, Resim Bölümü’nde aidiyetin en güçlü kaynağı olan atölye ve üretim süreci, öğrencilerin kuruma bağlanmasında merkezi bir rol üstlenmektedir. Ancak bu güçlü çekirdek alanın sürdürülebilir ve kapsayıcı bir aidiyet üretmeye devam edebilmesi için, atölye deneyiminin yalnızca duygusal ve deneyimsel boyutta değil, aynı zamanda mekânsal, teknik ve erişimsel boyutlarda da güçlendirilmesi gerekmektedir.

2.7. Dağılım ve Farklılaşma

Standart sapma değerleri incelendiğinde, Resim Bölümü öğrencilerinin aidiyet algılarının yalnızca ortalama değerler üzerinden değil, aynı zamanda dağılım ve varyasyon açısından da anlamlı farklılıklar içerdiği görülmektedir. Bu durum, aidiyetin tüm öğrenciler tarafından benzer biçimde deneyimlenen homojen bir yapıdan ziyade, çok katmanlı ve bireysel deneyimlere bağlı olarak değişkenlik gösteren bir olgu olduğunu ortaya koymaktadır.

Özellikle “Derslerde kendimi ifade etmekte rahatım” ($SS=0.98$) ve “Üretim yaptığım alan benim için özel bir anlam taşır” ($SS=1.02$) maddelerinde standart sapmaların görece düşük olması, bu alanlarda öğrenci görüşlerinin yüksek düzeyde örtüştüğünü ve ortak bir deneyim zemini olduğunu göstermektedir. Bu bulgu, Resim Bölümü’nde akademik ifade özgürlüğü ve üretim deneyiminin, öğrenciler arasında kolektif olarak paylaşılan güçlü aidiyet kaynakları olduğunu ortaya koymaktadır.

Buna karşılık, “Kendimi fakülteadaki sosyal çevrenin bir parçası olarak görürüm” ($SS=1.43$), “Fakültede yalnız hissetmem” ($SS=1.49$) ve “Atölye ortamı bana ait değilmiş gibi geliyor” ($SS=1.51$) gibi maddelerde daha yüksek standart sapma değerlerinin elde edilmesi, bu alanlarda öğrenci deneyimlerinin belirgin biçimde ayrıştığını göstermektedir. Bu durum, özellikle sosyal bütünleşme ve mekânsal aidiyet boyutlarının tüm öğrenciler için aynı düzeyde gerçekleşmediğine ve bu alanların heterojen bir yapıya sahip olduğuna işaret etmektedir.

Yüksek varyasyon değerleri, bazı öğrencilerin fakülte ortamında güçlü bir aidiyet hissederken, diğerlerinin daha sınırlı ya da kırılgan bir aidiyet deneyimi yaşadığını ortaya koymaktadır. Bu bağlamda aidiyetin yalnızca ortalama düzeyde olumlu olması, tüm öğrenciler için eşit düzeyde güçlü olduğu anlamına gelmemektedir. Aksine, bu bulgular aidiyetin belirli boyutlarda eşitsiz

dağıldığını ve bireysel deneyimlere bağlı olarak farklılaştığını göstermektedir.

Sonuç olarak, Resim Bölümü’nde aidiyetin çekirdek bileşenleri (üretim ve akademik ifade) yüksek düzeyde ortaklaşırken; sosyal ve mekânsal boyutlarda parçalı ve değişken bir yapı ortaya çıkmaktadır. Bu durum, aidiyetin sürdürülebilir ve kapsayıcı bir biçimde güçlendirilebilmesi için yalnızca ortalama değerlerin değil, aynı zamanda bu farklılaşmaların da dikkate alınması gerektiğini ortaya koymaktadır.

3. Değerlendirme

Elde edilen bulgular bütüncül olarak değerlendirildiğinde, Resim Bölümü öğrencilerinin aidiyet duygusunun ağırlıklı olarak üretim alanı, akademik katılım ve bölümle kurulan doğrudan ilişki üzerinden şekillendiği anlaşılmaktadır. Özellikle üretim alanına atfedilen yüksek anlam ($\bar{X}=4.25$), derslerde kendini ifade edebilme düzeyinin yüksekliği ($\bar{X}=4.06$) ve eğitim sürecine aktif katılım göstergeleri ($\bar{X}\approx 3.70$ ve üzeri), aidiyetin öğrenciler tarafından pasif bir kurumsal bağlılık değil, aktif bir deneyim süreci olarak yaşandığını ortaya koymaktadır.

Bu bağlamda Resim Bölümü’nde aidiyetin, klasik anlamda kurumsal aidiyet kavramından farklılaşarak daha çok “üretim temelli ve deneyimsel aidiyet” biçiminde ortaya çıktığı söylenebilir. Öğrenciler için aidiyet, kurumsal kimliğe bağlılıktan ziyade, sanatsal üretim pratiği, ifade özgürlüğü ve akademik etkileşim üzerinden anlam kazanmaktadır. Bu durum, bölümün pedagojik yapısının ve uygulamalı eğitim modelinin aidiyet üretiminde belirleyici bir rol üstlendiğini göstermektedir.

Öte yandan, kurumsal aidiyet boyutunun orta düzeyde kalması, öğrencilerin fakülteye yönelik olumlu bir tutum geliştirdiğini ancak bu ilişkinin henüz kimlik düzeyinde içselleştirilmiş bir aidiyete dönüşmediğini ortaya koymaktadır. Aidiyetin bölüm düzeyinde yoğunlaşıp fakülte düzeyinde zayıflaması, bu yapının alt katmanlara doğru güçlenen, üst katmanlara doğru ise zayıflayan bir aidiyet modeli sergilediğini göstermektedir.

Sosyal aidiyet boyutunda ise daha heterojen ve parçalı bir yapı dikkat çekmektedir. Öğrencilerin bir kısmı sosyal çevreye güçlü biçimde entegre olurken, bir kısmı aynı düzeyde bütünleşmiş hissetmemektedir. Özellikle sosyal çevrenin bir parçası olma ($\bar{X}=2.97$) ve yalnız hissetmeme ($\bar{X}=3.09$; $SS=1.49$) gibi göstergelerde hem ortalamaların görece düşük olması hem de standart sapmaların yüksek çıkması, bu boyutta deneyim farklılıklarının belirgin olduğunu göstermektedir. Bu durum, aidiyetin sosyal boyutunun tüm öğrenciler için eşit düzeyde gerçekleşmediğine ve kapsayıcılık açısından geliştirilmesi gereken alanlar bulunduğu işaret etmektedir.

Benzer biçimde, atölye ve ekipmanla kurulan ilişkinin orta düzeyde kalması ve bazı maddelerde yüksek varyasyon değerlerinin görülmesi, mekânsal aidiyetin de eşit dağılım göstermeyen, deneyime bağlı olarak değişkenlik içeren bir yapı sergilediğini ortaya koymaktadır. Her ne kadar atölye üretim sürecinin merkezinde yer alsa da, bu mekânın tüm öğrenciler için aynı ölçüde aidiyet üretmediği anlaşılmaktadır.

Sonuç olarak, Resim Bölümü’nde aidiyet;

- üretim ve akademik deneyim ekseninde güçlü,
- kurumsal düzeyde orta,
- sosyal ve mekânsal boyutlarda ise değişken ve kısmen kırılğan

bir yapı sergilemektedir. Bu durum, aidiyetin tek boyutlu değil; farklı düzlemlerde farklı yoğunluklarda oluşan katmanlı bir olgu olduğunu göstermektedir.

4. Sonuç ve Öneriler

Resim Bölümü öğrencilerine ilişkin bu değerlendirme sonucunda, aidiyet düzeyinin genel olarak

olumlu ve orta-üst seviyede olduğu; özellikle sanatsal üretim süreci, akademik katılım ve bölüm kimliği üzerinden güçlü bir yapı sergilendiği sonucuna ulaşılmıştır. Öğrencilerin üretim yaptıkları alanı anlamlı bulmaları, derslerde kendilerini rahat ifade edebilmeleri ve eğitim sürecine aktif katılım sağlamaları, aidiyetin en güçlü belirleyicileri olarak öne çıkmaktadır.

Buna karşılık, sosyal aidiyetin tüm öğrenciler için eşit düzeyde gerçekleşmemesi, yalnızlık algısının tamamen ortadan kalkmamış olması ve atölye-ekipman ilişkisinin homojen bir aidiyet üretmemesi, geliştirilmesi gereken alanlara işaret etmektedir. Bu bulgular, aidiyetin yalnızca güçlü alanların sürdürülmesiyle değil, aynı zamanda zayıf ve değişken alanların güçlendirilmesiyle dengeli hale getirilebileceğini göstermektedir.

Bu doğrultuda aşağıdaki öneriler geliştirilmiştir:

- Sosyal bütünleşmeyi güçlendirme: Öğrenciler arası etkileşimi artıracak ortak üretim süreçleri, eleştiri günleri, sergiler ve bölüm içi etkinlikler sistematik hale getirilmelidir.
- Mekânsal aidiyeti artırma: Atölye kullanım düzeni, ekipman erişimi ve mekânsal organizasyon gözden geçirilerek tüm öğrenciler için daha kapsayıcı bir üretim ortamı sağlanmalıdır.
- Akademik gücü koruma: Mevcut akademik ortamın sağladığı ifade özgürlüğü, katılım ve destekleyici yapı korunmalı ve sürdürülebilir hale getirilmelidir.
- Uyum süreçlerini destekleme: Bölüme yeni başlayan öğrenciler için oryantasyon, akran rehberliği ve mentorluk uygulamaları geliştirilmelidir.
- Kurumsal aidiyeti güçlendirme: Bölüm düzeyinde güçlü olan aidiyetin fakülte düzeyine taşınabilmesi için öğrencilerin fakülte genelindeki etkinliklere katılımı teşvik edilmelidir.
- Farklılaşmayı azaltma: Aidiyet düzeyi düşük olan öğrenci gruplarını belirlemeye yönelik izleme mekanizmaları oluşturularak hedef odaklı iyileştirme çalışmaları yapılmalıdır.

Sonuç olarak, Resim Bölümü'nde öğrenci aidiyetinin temel taşıyıcılarının sanatsal üretim pratiği, akademik etkileşim ve bölüm kimliği olduğu görülmektedir. Bu güçlü yapının korunması ve sosyal ile mekânsal boyutlarda desteklenmesi, aidiyetin daha dengeli, kapsayıcı ve sürdürülebilir bir yapıya dönüşmesini sağlayacaktır.